

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2319201143
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2319201143.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Eva Behranová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci žalobkyne: L. U. C., narodená XX.XX.XXXX, bytom U. L. XXXXX/XX A, R.-A., zastúpená advokátom: JUDr. Karol Spišák, Bajkalská 5/C, Bratislava, proti žalovanému: D. U., narodený XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/XX, E., zastúpený advokátkou: JUDr. Lucia Gašpieriková, Jarmočná 2264/3, Šaľa, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 17C/11/2019-131 zo dňa 29.09.2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. určil, že žalobca a žalovaný sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Galanta, katastrálnym odborom, pre obec E., katastrálne územie E., ako: parcela registra "C" číslo 3115/2 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 551 m², parcela registra "C" číslo 3115/7 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 248 m², rodinný dom so súpisným číslom XXXX, postavený na parcele číslo 3115/7, výrokom II. žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania vo výške 100%, o ktorej výške súd rozhodne samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 143, § 143a ods. 1 až 3, § 148 ods. 1, § 150 veta druhá Občianskeho zákonníka, § 137, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že žalobkyňa sa žalobou zo dňa 06.03.2019 domáhala, aby súd určil, že strany sporu sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Galanta, katastrálnym odborom, pre obec E., katastrálne územie E., ako: parcela registra "C" číslo 3115/2 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 551 m², parcela registra "C" číslo 3115/7 zastavaná plocha a nádvorie o výmere 248 m², rodinný dom so súpisným číslom XXXX, postavený na parcele číslo 3115/7. Strany konania sú manželia, pričom manželstvo bolo uzatvorené dňa 12.11.2011. V danom čase prebiehalo na tamojšom súde pod sp. zn. 22P/79/2019 konanie o rozvod manželstva, ktoré ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie nebolo právoplatne skončené. Z LV č. XXXX súd prvej inštancie zistil, že žalobca je výlučným vlastníkom uvedených nehnuteľností. Vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol povolený pod č. V 2472/2012 z 23.08. 2012 (č. z. 399/2012).

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že v prejednávanom prípade existuje spor medzi stranami, nakoľko žalovaný je na LV č. XXXX zapísaný a evidovaný ako výlučný vlastníkom nehnuteľností, ku ktorým žiada žalobkyňa určiť, že tieto patria do BSM. Existuje tu teda predmet sporu, o ktorom

by súd mal rozhodnúť, čím je daný naliehavý právny záujem na takomto určení, nakoľko bez určenia vlastníckeho práva nedôjde zápisu žalobkyne ako bezpodielového spoluvlastníka na LV. Strany sporu sú v rozvode konaní a v prípade rozvodu je nutné špecifikovať masu BSM a túto následne vyporiadať (dohodou či prostredníctvom súdu). Súd prvej inštancie mal za nesporné, že strany sporu uzatvorili dňa 12.11.2011 manželstvo, ku ktorému dátumu sa viaže aj vznik BSM, a že žalovaný počas trvania manželstva nadobudol nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva, ktoré sú zapísané na LV č. 2250. Taktiež mal za nesporné, že manželstvo doposiaľ rozvedené nebolo a teda BSM stále trvá, a že BSM nikdy nebolo modifikované v zmysle § 143a Občianskeho zákonníka.

Súd prvej inštancie konštatoval, že predmetom bezpodielového spoluvlastníctva sú všetky hmotné veci, ktoré nadobudol niektorý z manželov zákonom dovoleným spôsobom za trvania manželstva, s výnimkou: a) vecí získaných dedičstvom, b) vecí získaných darovaním, c) vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a d) vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov. Súd prvej inštancie taktiež konštatoval, že v danom prípade sa ani jedna výnimka nevzťahuje na prejednávany prípad a preto nehnuteľnosti nadobudnuté žalovaným patria do BSM. Keďže nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom žaloby, boli nadobudnuté počas trvania manželstva a boli získané kúpnu zmluvou, patria do BSM, nakoľko sa nejedná o výnimku uvedenú v § 143 Občianskeho zákonníka a zároveň ani nedošlo k zúženiu zákonom určeného rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva podľa § 143a Občianskeho zákonníka. Všetky ostatné veci, okrem výnimiek uvedených v § 143, zásadne patria do bezpodielového spoluvlastníctva za podmienok ustanovených zákonom.

Súd prvej inštancie vychádzal z jednoznačného znenia ustanovenia § 143 Občianskeho zákonníka, ktoré za rozhodujúci moment pre určenie právneho režimu vlastníctva považuje dátum a spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam manželmi a to bez ohľadu na to, z akých zdrojov bola prípadná kúpna cena nehnuteľností zaplatená. Súdna prax jednotne vychádza z toho, že vec, ktorá bola obstaraná za trvania bezpodielového spoluvlastníctva z prostriedkov patriacich výlučne jednému z manželov, sa nestáva predmetom bezpodielového spoluvlastníctva, ale je vo výlučnom vlastníctve toho, kto ju takto obstaral. Tak je tomu v bežných prípadoch kúpy veci jedným z manželov z jeho výlučných zdrojov, resp. prostriedkov, keď ju od predávajúceho kupuje sám pre seba a keď sa druhý z manželov na takej kúpe nijako nepodieľa. Všeobecným pravidlom je, že v BSM je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva. Súd prvej inštancie tu poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo 3542/2006 zo dňa 28.05.2009 a sp. zn. 22Cdo 1658/98 zo dňa 19.04.2000. Z tohto pravidla existuje výnimka označovaná ako transformácia veci, ktorá spočíva v tom, že vec získaná výmenou za vec alebo z výťažku z predaja veci, ktorá bola vo výlučnom vlastníctve jedného z manželov, je naďalej vo vlastníctve toho manžela, pričom to je obvykle spojené s tým, že ako kupujúci je uvedený len jeden z manželov. Súd prvej inštancie tu opätovne poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo 3542/2006 zo dňa 28.05.2009, ktoré zároveň určuje, že to neplatí pre prípad, keď ide o nadobudnutie veci pomocou prostriedkov, ktoré boli zbrané aj z BSM a aj z výlučného majetku niektorého z manželov, a to bez ohľadu na rozsah použitých prostriedkov z BSM, nakoľko tieto veci patria do BSM. V tejto súvislosti doplnil, že manžel, ktorý na to použil prostriedky z výlučného majetku, je oprávnený požadovať len to, aby mu bolo z BSM uhradené to, čo takto vynaložil.

Súd prvej inštancie konštatoval, že medzi stranami konania je však sporné, či nehnuteľnosti boli obstarané za finančné prostriedky len žalovaného alebo aj za finančné prostriedky žalobkyne. K námietke žalovaného, že zabezpečil kúpu nehnuteľností výlučne z vlastných finančných prostriedkov, keďže tieto nadobudol z predaja nehnuteľností, ktoré patrili výlučne do jeho vlastníctva, súd prvej inštancie uviedol, že z hľadiska dôkazného bremena je relevantné hmotnoprávne ustanovenie obsiahnuté v § 143 Občianskeho zákonníka. Úlohou žalobkyne aj žalovaného bolo preukázať tie skutočnosti, ktoré vyznejú v ich prospech. Je zrejme, že úlohou žalovaného bolo predložiť dôkazy v jeho prospech, a teda, že konkrétny majetok - dotknuté nehnuteľnosti bol nadobudnutý výlučne z jeho vlastných finančných prostriedkov. Žalovaný síce predložil výpisy z jeho vlastného bankového účtu, ale samotné pripísanie finančných prostriedkov na bankovom účte žalovaného nie je spôsobilé preukázať to, že len tieto finančné prostriedky boli výlučne použité na obstaranie nehnuteľností. Súd prvej inštancie má za to, že žalovaný neunesol svoje dôkazné bremeno v súvislosti s tzv. transformáciou veci, teda že nehnuteľnosti boli obstarané len a len z prostriedkov vo výlučnom vlastníctve žalovaného. Je pritom irelevantné, na koho z manželov boli nehnuteľnosti zapísané na LV.

5. Vo vzťahu k výroku o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie vecne argumentoval plným úspechom žalovaného, preto mu súd priznal náhradu trov konania vo výške 100 %.

6. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v ustanovení § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) Civilného sporového poriadku. Žalovaný má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie nie je riadne odôvodnený, považuje ho za zmätočný, rozporuplný a už vôbec nie presvedčivý. V odvolaní uviedol, že ostáva nepochopeným a nezdôvodneným, prečo súd prvej inštancie vylúčil posúdeniu a teda dôkaznému hodnoteniu predkladané listiny - a to kúpne zmluvy, výpisy z účtu, návrh na vklad, listiny preukazujúce vyplatenie kúpnej ceny, listiny preukazujúce pohyby na bankovom účte žalovaného, keď práve týmito listinami žalovaný preukazoval, že celú výšku kúpnej ceny za sporné nehnuteľnosti hradil z výlučných prostriedkov, pričom aj listinami preukázal pôvod týchto finančných prostriedkov. Žalovaný tak predkladanými listinami preukázal celý, nepretrhnutý „reťazec“ transformácií majetku vo výlučnom vlastníctve. Z uvedeného dôvodu považuje napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný a tiež má za to, že trpí vadou, ktorá zároveň predstavuje nespravodlivé súdne konanie, keď dôkazy ním predkladané súd prvej inštancie nijako nezohľadnil. Podotkol, že tu potom vyvstáva otázka, akými inými dôkaznými prostriedkami sa dá preukázať úhrada kúpnej ceny z výlučných prostriedkov, ak primárne nie výpismi z účtu, nadobúdacími titulmi nehnuteľností do výlučného vlastníctva atď.? Žalobkyňa tieto tvrdenia žalovaného preukázateľne nespochybnila a pokiaľ aj tvrdila, že sporné nehnuteľnosti financovala čiastočne i ona zo svojho výlučného vlastníctva, alebo že ich financovali čiastočne ako manželia, tieto skutočnosti nepreukázala. Má za to, že aj žalobkyňa má povinnosť preukazovať tvrdenia v jej prospech. V zmysle názoru prezentovaného súdom prvej inštancie, tak vyznieva protirečivo, keď súd prvej inštancie neskúmal, či si žalobkyňa ohľadom námietok a k obrane žalovaného uniesla dôkazné bremeno. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/98/2017 zo dňa 31.01.2019. Žalovaný sa nestotožnil s tým, keď súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno ohľadne svojho tvrdenia, že sporné nehnuteľnosti financoval z výlučných prostriedkov, a hoci predložil výpisy z jeho vlastného bankového účtu, samotné pripísanie finančných prostriedkov na bankovom účte žalovaného nie je spôsobilé preukázať to, že len tieto finančné prostriedky boli výlučne použité na obstaranie nehnuteľnosti. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil neunesenie dôkazného bremena v tvrdeniach žalovaného ohľadne úhrady kúpnej ceny za sporné nehnuteľnosti. Taktiež namietal, že súd prvej inštancie nesprávne konštatoval nepotrebnosť zaoberať sa „niektorými listinami, keď tieto listiny vyhodnotil, ako s vecou nesúvisiace a irelevantné. Žalovaný práve uvedenými listinami vydokladoval pôvod svojich finančných prostriedkov, ktoré použil ako kúpnu cenu za sporné nehnuteľnosti. Má za to, že uniesol dôkazné bremeno čo do svojich tvrdení a v konaní preukázal disponovanie s prostriedkami vo svojom výlučnom vlastníctve dostatočným spôsobom, pričom z týchto prostriedkov i kúpnu cenu sporných nehnuteľností aj hradil. Naopak žalobkyňa nepreukázala svoje tvrdenie žiadnymi dôkazmi, že by boli sporné nehnuteľnosti hradené z časti prostriedkov z BSM, alebo dokonca z jej výlučných prostriedkov. Žalovaný má za to, že k nesprávnym skutkovým zisteniam súd prvej inštancie dospel najmä preto, že sa predkladanými listinami vôbec nezaoberal, pretože ich vyhodnotil ako nepodstatné pre rozhodnutie vo veci, pričom súd prvej inštancie tým, že sa nimi vôbec nezaoberal, porušil povinnosť v zmysle ustanovenia § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Ďalej uviedol, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a poukázal na ustanovenia § 143, 143a ods. 1, 3, § 145 Občianskeho zákonníka. Poukázal tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo 980/2003 zo dňa 02.12.2003. Taktiež má za to, že súd prvej inštancie v bode 21. napadnutého rozsudku uviedol uznesenie Najvyššieho súdu ČR, ktoré však nesprávne na daný skutkový stav interpretoval. Podotkol, že výkladom ustanovenia § 143 Občianskeho zákonníka tak, ako to učinil súd prvej inštancie, bez zohľadnenia ďalších relevantných skutočností, došlo k nesprávnej interpretácii daného ustanovenia, nakoľko v prípade pripustenia súdom uvedeného reštriktívneho výkladu ustanovenia § 143 Občianskeho zákonníka by bolo v praxi prakticky nemožné, aby vec bola /ostala/sa transformovala z jednej podoby do druhej, avšak stále v režime výlučného vlastníctva niektorého manžela, čím by došlo k vylúčeniu existencie surogačnej zásady. V danom prípade transformáciu veci nemožno ponímať v zmysle klasického nadobudnutia veci, v ktorom prípade existujú len 4 výnimky (uvedené v § 143 Občianskeho zákonníka), ktoré tú ktorú vec nezahrnú do masy BSM, ale vec pripadne do výlučného vlastníctva manžela. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne, aby ho zmenil tak, že žalobu zamietne. Zároveň žiadal priznať trovy voči žalobkyňu v rozsahu 100%.

7. K odvolaniu žalovaného sa vyjadřila žalobkyňa. Vo vyjadrení uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za správny, tak po skutkovej, ako aj právnej stránke. Ďalej uviedla, že s vyjadreniami

žalovaného sa nestotožňuje, pretože porušenie práva na spravodlivý proces si vykladá svojvoľne. Má za to, že pochybenie a rozpor s právnym názorom súdu žalovaný vidí v tom, že súd prvej inštancie nerozhodol v súlade s právnym názorom žalovaného. Poukázala na poznámku súdu prvej inštancie v bode 5. odôvodnenia rozsudku, kde pri dôkazoch žalovaného ohľadom získania „výlučných“ peňažných prostriedkov a ich vyplatenia za sporné nehnuteľnosti súd poznamenal, že tieto sumy matematicky ani nesedia. Peňažné prostriedky za predaj bytu v jeho výlučnom vlastníctve boli pripísané v prospech jeho bankového účtu dňa 15.05.2012, z ktorých následne väčšiu časť žalovaný vybral a zrejme si obnos peňazí v sume 100.000,- eur držal u seba v hotovosti po dobu cca 3 mesiace, keď až 22.08.2012 zaplatil časť kúpnej ceny za kúpu sporných nehnuteľností, pričom kúpnu cenu hradil na trikrát. Žalovaný len účelovo predkladá doklady, aby sa nejakým spôsobom pokúsil vykryť kúpnu cenu, ktorá v skutočnosti nebola uhradená len z jeho výlučných prostriedkov. Súd prvej inštancie sa vo väčšom rozsahu so všetkými dôkazmi žalovaného nezaoberal z dôvodu hospodárnosti konania. Žalobkyňa má za to, že pokiaľ by žalovaný naozaj nadobudol sporné nehnuteľnosti len za svoje výlučné peňažné prostriedky získané z predaja iných nehnuteľností v jeho výlučnom vlastníctve, žalovaný by krátko pred úhradou kúpnej ceny preukázateľne, bez pochybností disponoval peňažnou sumou, ktorá by prevyšovala kúpnu cenu za sporné nehnuteľnosti, čo ale žalovaný nevie preukázať. Má tiež za to, že súd prvej inštancie na prejednávanej prípad správne aplikoval a interpretoval ustanovenia Občianskeho zákonníka a rozhodol v súlade s ustálenou judikatúrou. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu.

8. Žalovaný v replike uviedol, že sa v plnom rozsahu pridriava podaného odvolania. Vyjadrenie žalobkyne k odvolaniu považuje za neopodstatnené a má za to, že odvolacie dôvody sú jasné, zrozumiteľné a určité tak ako ich definuje Civilný sporový poriadok. Opakovane poukázal na to, že výpismi zo svojho bankového účtu preukázal, že v čase nadobudnutia sporných nehnuteľností disponoval dostatočným množstvom finančných prostriedkov vo výlučnom vlastníctve a teda tieto, len pretransformoval za inú vec v podobe kúpy sporných nehnuteľností. Naopak žalobkyňa, hoci naznačila, že aj ona previedla nejaké nehnuteľnosti vo výlučnom vlastníctve, do súdneho konania nepredložila o tom ani jeden dôkaz. Rovnako nepreukázala, že v čase nadobudnutia sporných nehnuteľností do výlučného vlastníctva, vôbec nejaký príjem mala. Opätovne navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne, aby ho zmenil tak, že žalobu zamietne.

9. Žalobkyňa v duplike uviedla, že žalovaný náležite nezdôvodnil odvolacie dôvody, čo už dostatočne uviedla vo svojom vyjadrení k odvolaniu. Namietala, že nie je pravdou, že nemala žiaden príjem, nakoľko jej žalovaný mesačne poukazoval v prospech jej bankového účtu sumu 2.000 eur zo spoločných peňazí za prenájom sporných nehnuteľností, o ktorých prenájom sa starala výlučne žalobkyňa. Poukázala tiež na to, že predala byt v jej výlučnom vlastníctve v Bratislave a tieto peňažné prostriedky vynaložila na kúpu aj sporných nehnuteľností. Opätovne navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (aktuálne § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d) f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

11. Predmetom konania je nárok žalobkyne voči žalovanému na určenie ich bezpodielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území E., zapísaných na Liste vlastníctva č. XXXX ako rodinný dom súpisné číslo XXXX na parcele č. 3115/7, parcela registra „C“

č. 3115/7 - zastavané plochy a nádvoría, o výmere 248 m², parcela registra „C“ č. 3115/2 - zastavané plochy a nádvoría, o výmere 551 m². Súd prvej inštancie žalobe vyhovel z dôvodu spornosti či predmetné nehnuteľnosti boli obstarané za finančné prostriedky žalovaného alebo aj za finančné prostriedky žalobcu, pričom z judikatúry vyplýva, že pre prípad, ak ide o nadobudnutie veci pomocou prostriedkov, ktoré boli zobrať aj z BSM a aj z výlučného majetku niektorého z manželov, a to bez ohľadu na rozsah použitých prostriedkov z BSM, tieto veci patria do BSM. Žalovaný nesúhlasil s rozsudkom súdu prvej inštancie, namietal jeho zmätočnosť, rozporupnosť a nepresvedčivosť, vytýkal súdu, že sa nezaoberal predkladanými listinami, nesúhlasil s právnym posúdením najmä výkladom § 143 Občianskeho zákonníka a napokon dôvodil splnením dôkaznej povinnosti financovania predmetných nehnuteľností zo svojich výlučných prostriedkov. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalovaného je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, či konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a či právne správne posúdil nárok žalobkyne.

12. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

13. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

14. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka konania) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenia sa totiž chápu aj z hľadiska práv účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a tieto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (porovnaj napr. rozsudok vo veci García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé

konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

15. Z obsahu podaní žalovaného doručené súdu prvej inštancie dňa 13.05.2019 a 15.07.2019 vyplýva, že žalovaný predostrel rozsiahle argumenty, na základe ktorých spochybňoval tvrdenie žalobkyne o tom, že predmetné nehnuteľnosti patria do BSM, tvrdil, že boli nadobudnuté iba z výlučných prostriedkov žalovaného, pričom popísal a predložil o tom listiny z akého zdroja boli nehnuteľnosti financované. Tieto argumenty zopakoval žalovaný aj v odvolacom konaní. Súd prvej inštancie v odseku 8. odôvodnenia svojho rozhodnutia uvádza, že súd sa oboznámil s obsahom spisu a listinnými dôkazmi v ňom založených - najmä LV č. XXXX vedený Okresným úradom Galanta, katastrálnym odborom, pre obec E., katastrálne územie E.; sobášny list; výpisy z účtov a iný na predmet konania viažuci sa obsah spisu. Podľa názoru odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie mal v rozhodnutí v rámci presvedčivého odôvodnenia venovať aj argumentom žalovaného uvedených v jeho vyjadrení a v duplike, ktoré argumenty zopakoval žalovaný aj v odvolaní. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemôže argumentáciu strany odmietnuť ako nesprávnu, ale jeho povinnosťou je tiež uviesť v čom jej nesprávnosť spočíva. Argumenty súdu musia byť jasné, zrozumiteľné a dostatočne konkrétne. Konštatovanie súdu, že argumenty strany sú nesprávne alebo irelevantné bez toho, aby uviedol, prečo ich považuje za nesprávne a irelevantné, možno považovať za nedostatočné odôvodnenie. O takýto prípad išlo aj v súdnom spore, keďže súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vôbec nereagoval na predmetné podania žalovaného a neposkytol mu žiadnu repliku na nimi predstreté otázky. Za nedostatočné treba považovať zdôvodnenie súdu prvej inštancie v bode 24., ktorý na margo predložených výpisov z bankového účtu vyslovil názor, že uvedené nie je spôsobilé preukázať to, že len tieto prostriedky boli výlučne použité na obstaranie nehnuteľností, pričom v tomto smere vyznieva ako oprávnená odvolacia argumentácia o tom akými inými dôkaznými prostriedkami mal žalovaný preukázať úhradu kúpnej ceny. Zároveň súd prvej inštancie ani nevyhodnotil predložené listiny. Odvolací súd nespochybňuje súdom prvej inštancie uvedenú judikatúru a to R 42/1972 a uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22Cdo/3542/2006 zo dňa 28.05.2009 avšak neuviedol konkrétne závery na daný prípad teda v a kom rozsahu boli na nadobudnutie predmetných nehnuteľností zobrať prostriedky z BSM a v akom rozsahu z výlučného majetku a z čoho tak konkrétne vyplýva, z akých vykonaných dôkazov. Za týchto okolností rozsudok súdu prvej inštancie nie je v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, keďže súd prvej inštancie svoje rozhodnutie neodôvodnil ústavne prijateľným spôsobom, odňal žalovanému možnosť konať pred súdom, nakoľko súd prvej inštancie porušil svoju povinnosť vyrovnávať sa s argumentmi strán. Zároveň dáva odvolací súd do pozornosti, že predmetom zisťovania v civilnom procese nie je celá objektívna realita, ktorá bola a je prítomná v čase od vzniku právneho vzťahu o ochranu ktorého v konaní ide do času rozhodovania súdu prvej inštancie, teda skutočný stav vecí. V občianskom súdnom konaní sa uplatňuje princíp tzv. formálnej pravdy. V sporovom súdnom konaní súd nevystupuje v pozícii aktívneho vyšetrovateľa, ale v pozícii arbitra, ktorý zistí skutkový stav len z komponentov, ktoré do konania dodali sporové strany. Úlohou súdu teda nie je aktívne vyhľadávať skutkové zistenia a snažiť sa o poznanie objektívnej, či materiálnej pravdy, ale zistiť skutkový stav v miere primeranej procesnej aktivite sporových strán. Bez tejto aktivity strán súd v zisťovaní skutkového stavu nepokračuje - uzavrie proces vytvárania skutkového základu pre meritórne rozhodnutie a vec rozhodne. Z pohľadu úspechu v spore tak ide o to, ktoré z objektívne relevantných skutočností svedčiacich v prospech strany sa tejto strane do vyhlásenia rozsudku podarilo súdu preukázať do skončenia dokazovania pred súdom prvej inštancie.

16. S poukazom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

17. Žiada sa dodať, že u nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť relevantných právnych otázok, ani vady prvoinštančného konania, pretože bolo nutné tento rozsudok zrušiť a otvoriť súdu prvej inštancie procesný priestor pre vydanie nového rozhodnutia, ktoré nebude postihnuté zmieneným deficitom. Rovnako nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je len prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

18. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku), bude opätovne vec prejednať, znova posúdiť žalobou uplatnený nárok vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, ktoré je nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľa, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

19. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

20. Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).